

FIAN Nederland Jaarverslag 2010

FIAN: FoodFirst Information and Action Network

www.fian-nederland.nl

INHOUDSOPGAVE

INHOUDSOPGAVE	1
VOORWOORD	2
VISIE EN MISSIE	3
THEMA'S EN WERKWIJZE	3
ACTIVITEITEN IN 2010	4
FINANCIEEL VERSLAG	7
PLANNEN VOOR 2011.....	7
WILT U ONS HELPEN? DAT KAN!	7

VOORWOORD

Het jaar 2010 kenmerkte zich door een beschamend gegeven: 1 miljard mensen die in de wereld honger lijden. Het afgelopen jaar kenmerkte zich ook door een toenemende jacht op natuurlijke hulpbronnen als een belangrijke factor in het in stand houden van mondiale honger en ondervoeding, het fenomeen bekend als 'landgrabbing'.

Ook kende 2010 een belangrijke verandering in het bestuur van het mondiale voedselsysteem: het "Committee on World Food Security" (CFS) kreeg legitimiteit als gezaghebbend platform voor onderwerpen betreffende voedselzekerheid.

Dit is de context waarin FIAN's internationale Raad haar nieuwe Strategische Plan in Brussel adopteerde. Dit plan houdt onder andere belangrijke richtlijnen voor verdere organisatieontwikkeling van FIAN wereldwijd in.

Deze richtlijnen zullen het werk van de Nederlandse afdeling verder ondersteunen, die haar prioriteiten al eerder had vastgesteld: het versterken van de interne ontwikkeling en het gebruiken van *casework* als steunpilaar voor onze campagnes en educatieve activiteiten omtrent het mensenrecht op voedsel.

De strategie om in 2010 onze energie voornamelijk te richten op de fondsenwerving werd beloofd: drie projecten zijn van start gegaan in internationale samenwerkingsverband met steun van de Europese Unie en NWO, zoals beschreven wordt elders in dit verslag. Hiermee dienen we een tweeledig doel: het professionaliseren van onze team en het werken aan de kernthema's van FIAN.

Ondanks de strategie om onze energie voornamelijk te richten op fondsenwerving hebben we in 2010 niet stil gestaan. Zoals iedere jaar hebben we bijgedragen aan de Urgent Actions, die het schenden van de recht op voedsel in de wereld aan de kaak stellen.

Ook hebben we ons steentje bijgedragen aan het consultatie proces van FAO (Food and Agriculture Organization) over een nieuw internationaal instrument in ontwikkeling: de "*Voluntary Guidelines on Responsible Governance of Land Tenure and other Natural Resources*". FIAN heeft een

cruciale rol gespeeld in het faciliteren van maatschappelijke organisaties van kleine boeren, landlozen, vissers, herders en inheemse volkeren in dit proces.

In het verlengde van onze bewustwordingscampagnes over het gevaar van monoculturen voor het recht op voedsel van de meest kwetsbaren, hebben we de dringende oproep gesteund om grootschalige landacquisitie te stoppen.

2011 zal een jaar vol nieuwe uitdagingen zijn en ook dan reken we op uw steun bij onze missie om honger de wereld uit te helpen.

Daniel Gomez
Voorzitter Bestuur

VISIE EN MISSIE

FIAN Nederland is in april 2007 opgericht om Nederlandse publiek te informeren over het fundamentele recht op voedsel. In de visie van FIAN Nederland is in de wereld geen plaats voor honger. Elke man, vrouw en kind kan in alle waardigheid leven en hun mensenrechten worden volledig gerespecteerd, met in het bijzonder het recht op adequate voeding zoals vastgelegd in de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens en in andere verdragen voor de mensenrechten.

FIAN Nederland stelt zich als doel een bijdrage te leveren aan de handhaving van de mensenrechten. Dit doen we door het recht op voedsel te verdedigen van individuen en/ of groepen, die worden bedreigd door of lijden onder honger en ondervoeding. FIAN Nederland richt zich hierbij met name op kleine boeren, boerenarbeiders, landloze arbeiders, landbezitters, pachters, inheemse groepen en anderen van wie de landrechten of landarbeidsrechten frequent worden geschonden. FIAN Nederland is een non-profit organisatie onafhankelijk van politieke of confessionele groeperingen.

De missie van FIAN Nederland is het aan de kaak stellen van schendingen van het mensenrecht op voedsel. FIAN Nederland strijdt tegen onrechtvaardigheid en onderdrukking, waardoor mensen niet in staat worden gesteld in hun behoefte aan voedsel te voorzien. De strijd tegen discriminatie en sociale en economische uitsluiting is integraal onderdeel van onze missie. FIAN probeert ieders recht op toegang tot de benodigde bronnen om zich te voeden zeker te stellen voor nu en in de toekomst.

THEMA'S EN WERKWIJZE

FIAN Nederland heeft de vijf thematische programma's van FIAN International overgenomen om haar doelstellingen te bereiken. Dit zijn:

- Toegang tot land en productieve bronnen
- Recht op water
- Monitoring van het beleid van landen m.b.t. het recht op voedsel
- Extraterritoriale verplichtingen van staten (ETO's)
- Justitiabiliteit¹ van het recht op voedsel

FIAN Nederland draagt concreet bij aan deze thematische programma's door middel van de volgende acties:

- **Case Work:** Dit houdt lange termijn documentatie, analyse en begeleiding in. Een werkgroep houdt zich bezig met een scala aan activiteiten die gericht zijn op het ondersteunen van een concrete groep slachtoffers van mensenrechtenschendingen.
 - **Urgent Actions:** Door middel van het schrijven van brieven worden bepaalde concrete schendingen onder de aandacht gebracht van verantwoordelijken en andere mensen die directe invloed hebben op deze gevallen. Elke 6 tot 8 weken komt een nieuwe urgente actie uit en kunnen leden van FIAN Nederland deze naar de betrokkenen sturen.
 - **Fact Finding Missions:** Dit zijn bezoeken van een internationale FIAN delegatie aan een plaats waar vermeende mensenrechtenschendingen plaatsvinden. Ze worden gecoördineerd door het internationaal secretariaat van FIAN. Elke Fact Finding Mission wordt afgesloten met een rapport van de bevindingen en aanbevelingen, dat naar alle betrokken partijen wordt gestuurd.
 - **Lobby/beleidsbeïnvloeding**
- FIAN Nederland is pleitbezorger voor het realiseren van het recht

¹ Justiciability = Mogelijkheden om schendingen van mensenrechten aan te vechten met behulp van rechtspraak.

van de mens op voedsel als effectief instrument om mensen te beschermen en om schendingen van dit recht te bestrijden. FIAN Nederland richt zich hierbij met name op de Nederlandse regering en op Nederlandse vertegenwoordigers in het Europees Parlement en in de Verenigde Naties.

- **Campagnes:** FIAN Nederland organiseert campagnes. Doel van deze campagnes is het recht van de mens op voedsel onder aandacht van een breder publiek te brengen.

De Benets

De Benets zijn een inheems volk die leven in de bossen van de Elgon berg in het Kapchorwa district in Oeganda. Deze bossen hebben sinds 1993 de status van Nationaal Park in plaats van bosreservaat. Hierdoor zijn de Benets ontzet van hun land, het land wat hen sinds 1840 in hun levensonderhoud heeft voorzien.

In 2005 heeft het hooggerechtshof de Benets erkend als historisch en inheems volk woonachtig in de gebieden van het Nationaal Park. Door deze uitspraak hebben de Benets het recht om te blijven wonen in dit gebied en hun traditionele landbouwactiviteiten ongestoord uit te voeren.

Bovendien heeft de overheid de taak gekregen om te zorgen voor basis voorzieningen in het gebied, zoals onderwijs, infrastructuur, gezondheidszorg en andere sociale voorzieningen.

ACTIVITEITEN IN 2010

FIAN Nederland had zich als doel gesteld zich in 2010 te richten op drie soorten activiteiten.

- Het "adopter" van een case in Afrika, met als doel de mensen daar direct te ondersteunen in hun strijd tegen onrecht.
- Het aanvragen van projectfinanciering, om het werk van FIAN Nederland financieel te consolideren.
- Het werven en trainen van vrijwilligers, om het werk van FIAN Nederland inhoudelijk te ondersteunen en zo de organisatie te verduurzamen.

Het adopteren van een case

In 2010 had FIAN Nederland het voornemen een case in Afrika te "adopter". Dit houdt in, dat de FIAN sectie in Nederland deze case direct begeleidt en de slachtoffers van schendingen van het recht op voedsel ondersteunt in hun strijd voor rechtvaardigheid. Op basis van de case en de daaraan verbonden problematiek wordt ook actie ondernomen. Hiervoor worden informatiebijeenkomsten georganiseerd en worden politici en beleidsmedewerkers benaderd zodat zij zich inzetten voor de rechten van de slachtoffers en voor het verwezenlijken van het recht op voedsel.

De doelstelling om een case te adopteren is gedeeltelijk vervuld. In 2010 zijn door FIAN Nederland in samenwerking met FIAN International voorbereidingen getroffen om een case te kunnen adopteren. Er is intensief achtergrond onderzoek gedaan naar de Benet case (zie box).

Helaas kan er voorlopig geen directe ondersteuning gegeven worden aan de mensen in deze case wegens het ontbreken van een partner in Oeganda, die deze case op een duurzame wijze op kan pakken. In overleg met FIAN International is besloten deze case voorlopig nog niet officieel te adopteren als Nederlandse sectie totdat een stabiele Oegandese partner is gevonden om het lokale casework

verder op te kunnen pakken. Wel wordt gekeken of deze case in 2011 ingebed kan worden in één van de nieuwe projecten van FIAN Nederland.

Projectfinanciering en financiële consolidatie van FIAN Nederland

FIAN Nederland had zichzelf tot doel gesteld om in 2010 de organisatie verder te consolideren door fondsen te werven voor haar projecten bij de Nederlandse overheid en de Europese Commissie. De aanvragen hiervoor zijn in samenwerking met andere FIAN secties uitgewerkt.

Drie projecten zijn gedefinieerd en uitgewerkt waar FIAN Nederland aan zal werken:

- Hands off the land,
- Hungry for Justice,
- Lands and Rights in Troubled Waters (LAR).

Voor deze drie projecten is succesvol financiering gevonden.

Hands off the Land

Wereldwijd groeien de investeringen in land en natuurlijke hulpbronnen. Er worden grote stukken land opgekocht, geleased of op een anderen manier onder de controle gebracht van internationale ondernemingen en investeringsfondsen met het doel om op grote schaal voedsel- of agrobrandstoffen te produceren voor de internationale markt. Ook grootschalige mijnbouwprojecten nemen land in beslag, dat eerder voor lokale voedselproductie gebruikt werd. Veel berichten en rapporten tonen aan, dat de lokale bevolking en kleinschalige boeren hier stelselmatig de dupe van zijn. Verdrijvingen van land, reductie van de voedselproductie voor lokaal gebruik, voedselonzekerheid, houtkap, milieuvervuiling en wateruitputting gaan gepaard met deze zeer snelle ontwikkelingen in de landbouwsector.

Hands off the Land zal in april 2011 van start gaan en wordt o.a. gesubsidieerd door de EU. In Nederland organiseert FIAN Nederland samen met het Transnational Institute (TNI) bewustwordings- en lobby activiteiten rond het thema landroof. FIAN Nederland maakt in dit project deel uit van het consortium van zes Europese partners, TNI (Transnational Institute), FIAN Duitsland, FIAN International Secretariat, FIAN Oostenrijk, Forschungs und Dokumentationszentrum Chile Lateinamerika e.v. (FDCL) Duitsland en het Institute for Global Responsibility (IGO) in Polen en vijf nog nader te benoemen partners in het Zuiden.

Hungry for Justice

Het project "Hungry for Justice" vraagt de aandacht voor het probleem van honger en ondervoeding. In een wereld van overvloed hebben 1 miljard mensen onvoldoende toegang tot voedsel. Het algemene doel van het project Hungry for Justice is het publiek bewust te maken van de structurele oorzaken van honger. Ook worden mensen bewust gemaakt van hoe een mensenrechtenbenadering kan bijdragen aan een duurzame oplossing en meer gerechtigheid voor diegenen die aan honger en ondervoeding lijden.

Dit project wordt uitgevoerd door de Europese FIAN-secties in Duitsland, België, Nederland, Oostenrijk en Zweden in samenwerking met hun partners in Burkina Faso, Togo en Hongarije. Het project zal lopen voor een periode van drie jaar en wordt o.a. gesubsidieerd door de EU.

Lands and Rights in Troubled Waters - LAR

Dit project zal de condities, natuur en effecten van verandering in landgebruik bestuderen in de Cauca (Colombia) en Tapajós (Brazilië)

bassins. Verandering in landgebruik is in deze gebieden gerelateerd aan verschillende manieren van exploitatie van natuurlijke hulpbronnen. Voorbeelden hiervan zijn de snelle uitbreiding van suikerriet en soja monoculturen, ontbossing, grootschalige industriële mijnbouw van mineralen en de ontwikkeling van megaprojecten, die gebruik maken van water, zoals hydro-elektrische elektriciteitscentrales. In beide gebieden gaan deze veranderingen samen met verschillende vormen van conflict, sociale en milieu schade en schendingen van de mensenrechten.

Land and Rights promoot een rechtenbenadering op ontwikkeling, en versterking van organisaties en gemeenschappen in hun claim. Daarom staan de conflicten rondom land, het recht op land en bestuursmechanismen voor natuurlijke hulpbronnen centraal in dit project. Het doel is te leren van de conflicten, om het aantal conflicten te reduceren en om bij te dragen aan wetgeving door het verbeteren van overheidsbeleid met betrekking tot management van natuurlijke hulpbronnen.

www.landsandrights.blog.com

Het Lands and Rights project is onderdeel van het CoCooN programma (Conflict and Cooperation over Natural Resources in Developing Countries) van de Nederlandse Organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek (NWO).

FIAN Activiteiten

FIAN Nederland heeft in 2010 verder nog de volgende activiteiten georganiseerd ter verwezenlijking van haar doelstellingen. In 2010 hebben twee Urgent Actions plaatsgevonden. Op 17 april is een briefactie gestart over Landgrabbing en op 24 September een briefactie over het Optional Protocol.

Op educatief gebied heeft FIAN Nederland in september 2010 een training verzorgd bij het Wageningen Ontwikkeling en Innovatie

Centrum over het recht op voedsel en voeding en over de "Voluntary Guidelines" over het recht op voedsel. Daarnaast heeft FIAN Nederland bijgedragen aan een weekend-seminar van de Esperanza associatie in Münster, Duitsland over Biobrandstoffen in Guatemala. Op Wereldvoedseldag 2010 heeft FIAN informatie verstrekt door het verspreiden van folders in Amsterdam en Utrecht. In november 2010 heeft FIAN Nederland een lezing gegeven aan 80 studenten van de Masteropleiding Internationaal Recht van de Universiteit van Maastricht.

Organisatieontwikkeling

In 2010 zijn een aantal activiteiten georganiseerd ter versterking en consolidering van de FIAN sectie in Nederland. Op 29 mei 2010 heeft een Algemene Ledenvergadering plaatsgevonden. Ook heeft de Nederlandse sectie deelgenomen aan de Europese FIAN bijeenkomst over het strategisch plan 2011 - 2014. Aan de hand van dit strategisch plan gaat ook de Nederlandse sectie aan de slag met verdere strategieontwikkeling in 2011.

Verder is er voor de externe communicatie hard gewerkt aan de ontwikkeling van een nieuwe website. Deze is op 16 oktober gelanceerd, waarbij ook een nieuwe lay-out voor de nieuwsbrief geïntroduceerd is.

In 2010 hebben 11 vrijwilligers meegewerkt aan de activiteiten en versterking van FIAN Nederland. Hierdoor zullen in 2011 drie vrijwilligers betaald aan de slag kunnen voor in totaal 1 fte.

FINANCIËEL VERSLAG

Vermogen	1-1-2010	31-12-2010
Contanten	€ 27,00	€ 47,00
Rekening postbank	€ 542,16	€ 1.046,23
Vooruitbetaalde contributie 2010	-€ 30,00	
Vooruitbetaalde contributie		-€ 85,00
Vorderingen	€ 1.080,50	€ 30,00
Te betalen	-€ 96,16	-€ 170,00
Totaal	€ 1.523,50	€ 868,23
Afname vermogen		-€ 655,27

Verlies en Winst	Inkomsten	Uitgaven	2009
Conferences/seminars	€ 415,59		-€ 256,60
Networking and Lobbying			-€ 71,60
Public Events			-€ 86,95
Campaigns			-€ 108,90
Capacity building and FIAN NL meetings		€ 112,48	-€ 133,37
Publicity		€ 622,56	-€ 340,09
Office expenses		€ 432,95	-€ 832,67
Administration		€ 100,00	-€ 262,14
Bankcosts		€ 76,87	-€ 84,18
Contributions		€ 391,00	-€ 30,30
Lidmaatschapsbijdragen	€ 515,00		€ 455,00
Giften	€ 150,00		€ 1.500,00
Kas			€ 42,01
Miscellaneous			€ 242,34
Totaal	€ 1.080,59	€ 1.735,86	
Winst/Verlies		-€ 655,27	€ 32,55

PLANNEN VOOR 2011

In 2011 zal gewerkt worden aan het opstarten van de drie eerder genoemde projecten. Daarnaast zal gewerkt moeten worden aan de verdere financiële en organisatorische consolidatie van FIAN Nederland.

WILT U ONS HELPEN? DAT KAN!

Ook in 2011 kunnen wij nog alle steun gebruiken

U kunt lid worden van FIAN Nederland!

U kunt meedoen aan Urgent Actions!

U kunt ons steunen met een financiële bijdrage en donateur worden!

U kunt een abonnement op ons nieuwsbulletin aanvragen en anderen over ons vertellen!

Ga naar onze website www.fian-nederland.nl en meld u aan!